

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Gfv.VII.30.475/2017/7.

A tanács tagjai: . Vezekényi Ursula a tanács elnöke

. Tibold Ágnes előadó bíró

. Osztovits András bíró

A felperes:)

A felperes képviselője: Dr. Lantos Bálint ügyvéd

Az I. rendű alperes:

A II. rendű alperes:

A III. rendű alperes:

Az I. és II. rendű alperesek képviselője: Dr. Perédi Tamás ügyvéd

A per tárgya: szerződés részleges érvénytelenségének megállapítása

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: az I. és II. rendű alperesek

A másodfokú bíróság neve és a felülvizsgálni kért jogerős határozat száma: Debreceni Ítéltábla, Pf.I.20.007/2017/3. számú ítélet

Az elsőfokú bíróság neve és határozatának száma: Miskolci Törvényszék, 21.P.22.867/2015/21. számú ítélet

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályon kívül helyezi, az elsőfokú bíróság ítéletének felülvizsgálati kérelemmel érintett rendelkezését megváltoztatja és a keresetet e részében is elutasítja;

mellőzi az I. és II. rendű alpereseket illeték megfizetésére kötelező rendelkezését és megállapítja, hogy a 36.000 (harminchatezer) forint kereseti illetéket az állam viseli; kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. és II. rendű alpereseknek mint egyetemleges jogosultaknak 86.100 (nyolcvanhatezer-egyszáz) Ft első- és másodfokú együttes eljárási költséget.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. és II. rendű alpereseknek mint egyetemleges jogosultaknak 82.700 (nyolcvankétezer-hétszáz) Ft felülvizsgálati eljárási költséget.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] 2007. július 24-én a felperes és a III. rendű alperes mint adósok és zálogkötelezettek, valamint az alperesek mint hitelezők és zálogjogosultak jelzálogjoggal biztosított deviza alapú kölcsönszerződést kötöttek, amelyet közjegyzői okiratba foglaltak. A szerződés III. pontjának második és harmadik bekezdései szerint: „A Szerződő felek megállapodnak abban, hogy a jelen közjegyzői okiratba foglalt kölcsönszerződés alapján az Adósok terhére mindenkor fennálló kölcsön- és járuléktartozás tekintetében, annak közokirati tanúsításaként, az Adósoknak a Hitelezőknél vezetett számlái és a Hitelezők vonatkozó bizonylatai alapján készített közjegyzői ténytanúsítványt fogadják el. Az Adósok és a Zálogkötelezettek alávetik magukat annak, hogy a jelen közjegyzői okirat alapján az Adósok terhére fennálló kölcsön és egyéb járuléktartozás összegét, esetleges végrehajtási eljárás kezdeményezése esetén is, a Hitelezők felkérésére a fenti módon közjegyző tanúsítsa”.

A kereseti kérelem és az alperesek védekezése

- [2] A felperes kereseti kérelmében - többek között - a kölcsönszerződés fenti kikötése tisztességtelenségének megállapítását kérte a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: rPtk.) 209/A. § (2) bekezdése, valamint a fogyasztóval kötött szerződésben tisztességtelenségnek minősülő feltételekről szóló 18/1999. (II.5.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 1. § (1) bekezdés a) és b) pontjaira hivatkozással. A III. rendű alperest ennek türéseire kérte kötelezni.
- [3] Az I-II. rendű alperesek a kereset elutasítását kérték; a III. rendű alperes ellenkérelmet nem terjesztett elő.

Az első- és másodfokú ítélet

- [4] Az elsőfokú bíróság ítéletével megállapította a kölcsönszerződés III. pontja fenti rendelkezésének tisztességtelenségét, azt meghaladóan a keresetet elutasította. Megítélése szerint a kölcsönszerződés hivatkozott rendelkezései a Korm. rendelet 1. § (1) bekezdés b) és j) pontjába ütközik, mivel kizárólag a bank nyilvántartásait, számláit, bizonylatait tekinti irányadónak és fogadtatja el az adósokkal, így a hitelező dönt az adós szerződésszerű teljesítéséről és egyúttal a bizonyítási terhet a fogyasztó hátrányára változtatja meg.
- [5] Az alperesek fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet - fellebbezett részében - helybenhagyta. A fellebbezés indokaira tekintettel kifejtette, a keresetben megjelölt kikötés a felperesek feltétlen és ellenvetés nélküli

elfogadására irányuló nyilatkozatnak minősül. A felperesek annak vetették alá magukat, hogy tartozásuk tényét és annak mindenkori összegét a bank egyoldalúan állapítsa meg, és a közlése alapján azt a közjegyző közokiratban tanúsítsa, amely egy esetleges végrehajtási eljárás esetén is felhasználható. A kikötés megszövegezése mellett a bizonyítási teher a felperes hátrányára megfordul.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [6] Az I-II. rendű alperesek felülvizsgálati kérelmükben a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a keresetet e tekintetben is elutasító határozat meghozatalát kérték. Arra hivatkoztak, hogy az eljárt bíróságok tévesen értelmezték a vitatott szerződéses rendelkezés tartalmát, az nem fordítja meg a bizonyítási terhet és nem jogosítja fel az alpereseket a teljesítés jogszerűsége kizárólagos megállapítására. Ezért a jogerős ítélet az rPtk. 209. § (1) bekezdésébe és a Korm. rendelet 1. § (1) bekezdés b) és j) pontjaiba ütköző módon jogszabálysértő. Álláspontjuk alátámasztására többek között hivatkoztak a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. tv. (a továbbiakban: Vht.) 21. §-ában, a jelenleg hatályos tv. 23/C. §-ában és a közjegyzőkről szóló 1991. évi XLI. tv. (a továbbiakban: közjegyzői tv.) 111-112. §-aiban írtakra.
- [7] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [8] A Kúria a jogerős ítéletet az rPp. 275. § (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta és megállapította, az a hivatkozott indokok alapján jogszabálysértő.
- [9] A Kúria az EBH2018.G.1. számon közzétett gazdasági elvi határozatában kifejtetteket változatlanul, minden részletében irányadónak tekinti. Az adott ügyben a perbelivel tartalmilag, a lényegét tekintve megegyező szerződéses rendelkezés tekintetében a Kúria akként foglalt állást, hogy az a bizonyítási terhet a fogyasztó hátrányára nem fordítja meg. Rámutatott, az a szerződéses rendelkezés, amely szerint a pénzügyi intézmény a saját nyilvántartásai alapulvételével jogosult a fogyasztói tartozások kimutatására, és a szerződő felek az e kimutatás alapján készült, közokiratba foglalt ténytanúsítványt tekintik irányadónak, nem minősül joghatályos tartozáselismerő nyilatkozatnak, ezért a bizonyítási terhet a fogyasztó számára hátrányosan nem változtatja meg, és nem korlátozza a fogyasztó jogszabályon alapuló igényérvényesítési lehetőségét sem. Döntésének jogi indokolásában hangsúlyosan hivatkozott az rPtk. 242. §-ában, a hitelintézetekről és pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. tv. 206. §-ában, a Vht. 21. §-ában, a közjegyzői tv. 111. § (1) bekezdésében, a Korm. rendelet 1. § (1) bek. i) és j) pontjaiban írtakra.

Mindezekre tekintettel a Kúria úgy ítélte, hogy a perbeli szerződéses rendelkezés a bizonyítási terhet nem fordította meg.

- [10] A perben eljáró bíróságok a per tárgyát képező szerződéses rendelkezés tisztességtelenségét arra tekintettel is megállapították, hogy az a Korm. rendelet 1. § (1) bek. b) pontját is sérti. A Kúria úgy ítélte meg, hogy ezen okból sem tisztességtelen a perbeli szerződéses rendelkezés.
- [11] A Korm. rendelet 1. § (1) bekezdésének b) pontja a fogyasztói szerződés azon rendelkezését minősíti tisztességtelennek, amely kizárólagosan jogosítja fel a fogyasztóval szerződő felet annak megállapítására, hogy teljesítése szerződésszerű-e. A jelen ügyben eljáró bíróságok a Korm. rendelet szabályának a jogszabályszöveggel ellentétes tartalmú alkalmazásával, tévesen állapították meg a perbeli kikötés tisztességtelenségét amiatt, hogy az I-II. rendű alpereseket a fogyasztó - nem pedig a Korm. rendelet szerint a saját - teljesítése szerződésszerűsége körében jogosítja fel egyoldalú döntésre. A Korm. rendelet hivatkozott rendelkezésének a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló 93/13/EGK irányelv 3. cikk (3) bekezdése és Mellékletének 1. m) pontja figyelembevételével történő értelmezéséből következően, az a kikötés tisztességtelen, amely a fogyasztóval szerződő felet jogosítja fel arra, hogy maga állapítsa meg a saját teljesítése megfelelőségét. A keresettel támadott szerződéses rendelkezés azonban nem tartalmaz az I-II. rendű alpereseket a megjelölt körben megillető egyoldalú jogosítványt, nem érinti (nem vonja el) az I-II. rendű alperesekkel szerződő fél - a felperes - kötelmi jogát arra, hogy az alperesek szolgáltatásának megfelelőségét megítélje és minősítse (rPtk. 283. §), ezért nem minősül tisztességtelennek a Korm. rendelet 1. § (1) bekezdésének b) pontja szerint. Az ügy tárgyát képező kikötés az előzőekben, a bizonyítás körében kifejtettek szerint nem volt kizárólagos jellegűnek tekinthető a felperesek tartozásának összegét, illetve a kölcsönügylet egyéb lényeges adatát illetően sem (Kúria Pfv.I.21.783/2016/5.).
- [12] Mindezekre tekintettel az eljáró bíróságok, az rPtk. 209. §-ának, illetve a Korm. rendelet 1. § (1) bekezdés b) és j) pontjainak téves alkalmazásával állapították meg, hogy a perbeli kölcsönszerződés III. pont második és harmadik bekezdései tisztességtelen szerződéses rendelkezésnek minősülnek.
- [13] A kifejtettek értelmében a Kúria a jogerős ítéletet a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: rPp.) 275. § (4) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte, az elsőfokú ítélet felülvizsgálattal érintett rendelkezését megváltoztatta, és a keresetet e részében is elutasította.

Záró rész

- [14] A Kúria a döntése alapján mindhárom fokú eljárásban pervesztes felperest az rPp. 270. § (1) bekezdése szerint irányadó 78. § (1)

bekezdése alapján kötelezte az I-II. rendű alperesek - 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3) és (5) bekezdései alapján megállapított - ügyvédi munkadíjából és az általuk lerótt fellebbezési és felülvizsgálati eljárási illetékből álló első, másodfokú és felülvizsgálati eljárásban felmerült költségei megfizetésére.

[15] A Kúria a döntését tárgyaláson kívül hozta meg.

Budapest, 2018. április 11.

Dr. Vezekényi Ursula sk. a tanács elnöke, Dr. Tibold Ágnes sk. előadó bíró, Dr. Osztovits András sk. bíró